

⋮

עין משפט
גר מצות

יה אור השלם

- ו. ויעש אלהים את שני
המאורות הגדולים את
המאור הגדול לממשלת
היום ואת המאור הקטן
לממשלת הלילה ואת
הכוכבים;

- בראשית א טו
2. ויאמר אלהים יהי
מארת בקיע השמים
להבריל בין היום ובין
הלילה והיו לאות
למועדים ול ימים
ושנים: בראשית א יד
3. והיה אם כלה לאכל
את עשב הארץ ואמר
אלהים אלהים יהי

4. ודוד הוא הקטן
משלשה הגדלים הלכו
אחרי שאול:

- שמואל א י"ד
וַשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד
לְחֻטָּאת לַיהוָה עַל עֵלְתָּ
הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

- במדבר כח טו
6. ותוצא הארץ דשא
עשב מזריע ורע למינהו
תצץ עשה פרי אשר זרעו
בו למינהו ויקרא אלהים

- וְכָל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה טָרֵם
הָיְתָה בְּאֶרֶץ וְכָל עֵשֶׂב
הַשְּׂדֵה טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא
הִמְטִיר יְיָ אֱלֹהִים עַל
הָאֶרֶץ וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד
אֶת הָאֲדָמָה:

8. אך את זה לא תאכלו
ממעלי הגדה וממפריסי
הפרסה השסועה את

- הַגִּמְלוֹת וְאֵת הָאֲרֻנֹת וְאֵת
הַשָּׁפָן כִּי מַעֲלָה גָרָה
הָיָה וּפְרִסָּה לֹא הִפְרִיסוּ
טַמָּאִים הֵם לָכֶם:

- דברים יד ז
9. מן השיתור אשר על
פני מצרים ועד גבול
עקרון צפונה לכנעני

- תחשב חמשת סרני
פלשתים העזתי
האשדודי האשקלוני
הגתי והעקרוני והעזים:
יהושע יג ו

10. והעוים הישבים
בבזרים עד עזה
בפתחים היצאים
מכפתור השמידים וישבו

- וְחִתָּם: רַבִּים בְּכֵן
11. וְעַתָּה הִשְׁבַּעָה לִּי
בְּאֱלֹהִים הִנֵּה אִם תִּשְׁקֹר
לִי וּלְנִינִי וּלְנֹכְדֵי כְּחֶסֶד

- אשר עשיתי עמך
תעשה עמדי ועם הארץ
אשר גרתי בה:
בראשית כא כג

- הוא מלך המלכים
הוא מלך המלכים
הוא מלך המלכים

- במדבר כא כו
13. וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלַי אֵל
תֵּצֵר אֶת מוֹאָב וְאֵל
תִּתְּנֶנּוּ בְּכֶם מִלְחָמָה כִּי לֹא

- אמתן לך מארצו ירשה כי
לכני לוט נתתי את ער
ירשה: וכו' ב ט
צידנים יקראו 14.

- קראו לו שניר:
דברים ג ט
וְאֵת הָעַם הָעִבְרִי
לְעִבְרִית מִיְּמֵהָ וְכֹל

16. וְאֵת אֱלֹהֵי תִשְׁקֶצֶה
מִן הַעוֹף לֹא יֵאָבְלוּ שָׁמָּה

- הם את הנשר ואת
הפרט ואת העונית;
ויקרא יא יג

אמרה ירה. בלשון מורה לשון זכר
עמד: **וכי** משה קניי ח
יודע להכיר הסקוטה וז"ל והא אמרי
באה מזהמה טעורה וילכא מאן דפלי
טעורה הוה לו למשה וילדה לו סקוטה
ולא אטקרי למהוי קניי י"ל שמה
סקוטה אינה בזה אלל מזהמה שאינה
מאיה בנינו: **עוים** פתימן באו
י"ב. ב' מקראות הם כפסר יהושע
(וי) והכי תריז חמשת סרי פלשתיים
הטומו והאשדודי האשקלוני הבתי
העקרוני והעוים והדר כחוי מחימן
כל ארץ הכנעני ומערה אשר לנדידוים
עד אפקה עד גבול האמורי והשתא
ממפרשה רב והעיים דכחיז בנסוף קרא
קמא קאי אחימן דנרשא קרב דנתיא:
מה

לר' חנינא בר פפא מהו כיון דלא כתב בהו
למיניהו לא מיחייב או דילמא כיון דהסכים
אידיהו כמאן דכתיב בהו למיניהו דמיו
תיקו: רבי שמעון בן פוי רמי כתיב וייעש
אלהים את שני המאורות הגדולים וכתיב
את המאור הגדול ואת המאור הקטן אמרה
ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר לשני מלכים
ישתמשו בכתר אחד אמר לה לבי ומועטי
את עצמך אמרה לפניו רבש"ע ^א הוואיל
ואמרת לפניך דבר הגון אמעית את עצמי
אמר לה לבי ומשול ביים וכלילא אמרה ליה

יא מאי אהני אמר לה זיל לימנו כך ישראל
 נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופות דכתיב
 ים ושנים זיל ליקרו צדיקי בשמך ^יעקב הקמן
 ה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו
 ו הוינו ^{יד}דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שעיר
 אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמיעמתי
 ו יתוצא הארץ דשא בתלת בשבטא וכתב ^{יז}וכל
 במעלי שבתא מלמד שצאו דשאים ועמדו על
 יאשון ובקש עליהם רחמים וידרו גשמים וצמחו
 יפתח ^{יח}ש דציקים ^{יט}רב נחמן בר פפא הוויא ליה
 ולא צמח בעא רחמי אתא מיטרא וצמח אמר
 יב רבא ^כהשסועה בריה בפני עצמה היא שיש
 יג משה רבינו קניג היה או בליסטרי היה מוכאן
 השמים א"ל רב חסדא לרב תחליפא בר אבינא
 ידגדתיך ופרשה ^{כא} (ואת) חמשת סרני פלשתים
 יה גתי והעקרני והעיים אמר חמשה וחשיב שיחא
 יושה א"ל רב חסדא לר' תחליפא בר אבינא כתוב
 יא דרב דאמר רב עוים מתימן באו תניא נמי הכי
 יג עוים שעיותו את מקומו ד"א עוים שאזיו לאלהות
 יד אתם אוזחיתו ^{כב}עויתו א"ר יוסף ואית להו שיתסרי
 יו ^{כג}ש בן לקיש הרבה מקראות שראויין לשרוף
 יזיושבים בחצרים עד עזא מאי נפקא לו מינה
 יח ^{כד}אם תשקור לו ולוני ולנדי אמר רב הקב"ה
 יטיוני פלשתים וליתו ישראל ליפקו מכפתורים
 יג חשבון עיר סיוחן מלך האמורי היא והוא
 יזנפקא מינה דאמר להו הקב"ה לישראל ^{כה}אל
 יח לית סיוחן ליפוק ממואב וליתו ישראל
 יג רב פפא עמון ומואב מיהרו בסיוחן ^{כז}צידונים
 יג שניר ושרון מהרו ארץ ישראל מלמד שכל
 יח הלך וכנה לו כרך גדול לעצמו והעלה לו
 יג אלמך שאפילו הרי ארץ ישראל תביבין על
 יג את העם העביר אותו לערים מאי נפקא מינה
 יג סימני העוף לא נאמרו; ולא והתניא ^{כח}נשר

מדתן יאלו דשאס למיניהם ולא נצטו
 זאס: אידישו. הקב"ה הסכים על ידס:
 יהסס גדולים ומכיר הקטן: **לך ומשל**
ורגל בטהרה. לך בזהרס אף מאיר:
 יומא. תמה: **קטוס.** נמנן לחמה
 ועל התקופה מעברין את השנה
 בסנהדרין (דף יא:): **יעקב הקטן.**
 מי יקוס יעקב כי קטן הוא (עמס ו):
דוד הקטן. מקריס הוא בשמאל (א ח):
 כבולו רגלס תמר (מכרדס ו) ושער
 תטח אחד ולא כתיב כסו לה': **טרס**
יסיס בלר. ערין לא היה בלר: **ועמדו**
על פסח קטן. מתאורס למי גשמיס
 דכתיב (בששס ו): כי לא המטיר עמיס
 שזכר אלס בשש: **כיומי.** זרעמיס: היינו
 דרכ אסי. שהקדוש ב"ה מתאורס לתפלתן
 של דיקיסיס: **שס לה שני גבין.** ולכן

נקלחת שטופה מחמורה: וְכִי מֵשֶׁ
רִבְּנוּ קִינֵי הַיָּם. זֶה חַיִּים בְּקִינָתָם
אוֹ בְּלִישְׁטוּדֵיהֶם. מִרָה בְּקֶשֶׁת לַחַיִּים
וּבְלַעַ"ז בְּלִישְׁטוּדֵיהֶם. וּמִזֵּן הִיָּה בָּקִי
בַּחַיִּים הָלְלוּ שֶׁאֵין אֵלֶם בָּקִי
בָּהֶם: כָּמוֹת קִינֵי וּבְלִישְׁטֵיהֶם. אֲגִידָה
זֶה כָּמוֹת שֶׁשֶׁ חַיִּימוֹת יִפְּקוּ וְלִשְׁטֵי
לֹא: וּפְרָשׁ. מֵהָי קִינֵי וּבְלִישְׁטֵיהֶם
בְּאֲגִידָתָם. וּמֵשִׁים דְּנִקָּת כָּמוֹת בְּאֲגִידָתָם
נִקָּת נָמִי לֵאמֹר קִרָּה דְּסִרְטֵי פִּלְשְׁתִּים:
אֲרוֹנֵק שִׁלְשֵׁם. חֲשׂוֹבִים שִׁלְשֵׁם הִי:
מִסִּמָּן. כִּי אֲלִישׁ בָּן עֶשׂוֹ בָּאוּ וְאִיזוּ
לֵאלֹהֵי פִּלְשְׁתִּים וְיִלְאוּ מִמָּקוֹמָם וּבָאוּ
לְגֹר בְּיַמֵּיהֶם וְלֵהֲכִי לֹא חֲשִׁיב שֶׁשֶׁ
סִרְטֵי פִּלְשְׁתִּים: שְׁעִיזוּ אֶת מָקוֹמָם.
יִלְאוּ מֵשֶׁם וּנְתַמּוּתָם: שִׁרְשָׁר: עוֹיִם.
רַחֵם וְתִלְחֵלֵם בְּלַעַ"ז קִרְנֵשׁ: שִׁיטְסָר
דְּרִי שִׁעִי. שְׂרוּת שֶׁל שְׁעִים: הִרְבֵּה
מִקְרָאוֹת. יֵשׁ שְׂדוּמָה לְקוֹרְאִיהֶן שֶׁהֵן
רֹאשִׁין לִישְׁרָף שִׁלָּה הִיָּה לוֹ לְכַתְּבָם
שֶׁאֵין לָהֶם לוֹרֵךְ בְּתוֹרָה וּנְגִילָה הוּא
לְחִבְרָה עִם הַקְּדוּשָׁה: וְהֵן גּוֹפִי
חוּרָה. טַעְמִים גְּדוּלִים תַּלְמִיזִין בָּהֶם.
וְהַשְׁתֵּא קָא חֲשִׁיב וְאִזְלִיל לָהֶם עַד סוּף
שִׁמְעָתָא: חֲלָרִים עַד עוֹה. אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:
מֵהָ נִפְקָא לָן מִינָהּ. אִי לֹא מָקוֹמָם שֶׁל
אֵלֹהֵי הָאֵלָּה מָקוֹס אַחֲרִים וְאֵלֹהֵי
גְּרָסוֹם: וְלִגְזִי וְלִגְרִי. וְעִידִין לָא
עֲבָרִי הַדּוֹרוֹת: כְּפַתּוּרִים. לֹא
מִפְּלִשְׁתִּים יִנְהוּ: לִישׁוֹ וְלִיפְקוֹ. אֲרַעָא
מִפְּלִשְׁתִּים וְיִתּוֹ יִשְׂרָאֵל וְלִיפְקוֹ מִיַּיִיהָ.
וּקְסָבֵר רִישׁ תַּקִּישׁ עוֹיִם מִפְּלִשְׁתִּים הִי
וְלִמָּלֵן דְּאֲמַר תַּמּוּמִּי הִי לֶכֶן מִיִּלְתָּא
נָמִי אֲלִטְרִיךְ מֵשׁוֹם דְּלֹאֲהִירֵנָה שִׁלָּה
לְהַגְרֹת כְּבִי עֶשׂוֹ אֲמַר רַחֲמָנָא לִישׁוֹ
כְּפַתּוּרִים וְלִיפְקוֹ מַעֲשִׂים וְיִתּוֹ יִשְׂרָאֵל
וְיִפְקוֹ מִיַּיִיהָ. וְשֹׁאֵר מִקְרָאוֹת הַדּוֹמִין
לֹה בְּזֵאלֵה הַדְּבָרִים [ו] כְּגוֹן וְשִׁעִיר יִשְׁבֹּן
הַחוּרִים וּבְמִלְוֵאֵם וּבְעַמּוּטֵיהֶם חֲמִיד

וְשֵׁן רַפְאִים יִשְׁכּוּ בָּהּ כִּלְוָהָ טַעְמָא אִתְּ
 וְיִקְחָטִיב וְחַת הַרְפָּאִים וְשִׁינָאֵל מִמְּחִירִים
 וְכַסְבִּירִים וְהָאֵל שִׁינְתָּה לְאַבְרָהָם
 וְהָאֵל הָאֵל שְׁתַּמִּי לְאַבְרָהָם אֵלָּא אֵלָּא
 וְכַסְבִּירִים לְחַלְלֵי אֲרָגוֹת כְּתִיב (דְּבָרִים ג')
 וְהָאֵל דְּכַתִּיב אֵל חֶזֶק אֵל מוֹחֵל וְגו' וְהָאֵל
 כְּתִיב בְּחֻמָּה כְּתִיב (מְדָרָא בָּהּ) וְהוּא נִלְחָם
 בְּכָל עַמּוּן וְיִקְחָטִיב וְהוּא אֵל מִכְּסִיפִים
 וְכִי לִקְחָטִיב אֵל אֲרִי מִכְּסִיפִים וְעַד
 וְכִי אֵל מִהַשְׁמָרָה בִּידֵם לֹא לִקְחָטִיב כְּלִים:
 וְכִי אֵל עֲלִי כְרִים וְהוּא קָרָא לוֹ שִׁינָא
 אַחֲרָי וְכִי גוֹלִים בְּכָל גּוֹלִים לִכְרִים:
 שְׁכָר

ה: פתח חמשה וחשיב שיחא. כלומר ערים הם הששי ואומה שעלה הן: ופליגא דרב דאמר רב ערים מתימן שמו מירס): דערים היינו שלשתים. כלומר מצינו דפלס בני עמון ומואב היה אסור לישראל לצור עליהם בדבר וראו העם הנהיג אותו לערים. כלומר אמרנו לעיל הן יו ליה לאחווה גלוזאא בני גלוזאא. (בלומרי):

מסורת הש"ס

(א) שנת כס"ו (ב) שנת
 (ג) יבמות כד.
 (ד) גני הערוך רב הניח
 (ה) רב פסא ערך נזר
 (ו) נזה לנזק ע"ש
 (ז) גני הערוך רב הניח
 (ח) וכתב עליו המוסף
 (ט) ששאלות רד"ק גרסין
 (י) ודוקין (י) וכן דברים
 (יא) פריי כתב ששאל
 (יב) שאל חולי ששאל
 (יג) ר"פ ר"ש רשעים כא ג.
 (יד) וכן"ל נוסף: כספרי
 (טו) ויטין.
 (טז) גנין לת.
 (יז) מלך רד"ק (יח) וכל ערוך.
 (יט) ומוסרין (כ) וכל

לעזי רש"י

מלישטדי"ר (בירשדורף).
קשת.
רנ"ס"א. עזיזת,
תחבוצות שרידים.

מוסף רש"י

[illegible]

שימה מקובצת

רַב־שֵׁעַ מִפְּנֵי שֶׁאֵמְרָתִי:
יַעֲקֹב הִקְטֵן דְּכֹתִיב:
יֵצְאִי מִשֶּׁם וּתְהַעֲוֹת
לְקוֹמָן שְׁחֹרֵב: [ר] אֲרֹן
סָאִים וְדָאִי הִיחָה
נִחְשֶׁבֶת:

דב"נו גרשום

עצמן נבראו: שר העולם
ומכור: ממותה על העולם
גבירין: שלום
פירות: כלומר ויחולין
צאצא מהן כל מיני פירות
עצן אחד אמר הבייה
מימנו: וכתוב וכל שית
שדודתם: כחם יהיה בארץ
מעלי שבתא: כלומר
שימנו ועשב צורני לא
יהיה בארץ: ערעין ורעין
גניגו או בלסטרי היה.
ייד או רובה קשת: מכאן
שחובל בארמיהם לא תורה
הם השמים כלומר שמשם

הוא יתחנן אינדוקטי שלחם
אז והם הורישו כסתורי
היו יושבים בעזה שכן
מאה דכתי' אל תצר את
המקראות יש שהן דומין

(ח) נראה דל"ל ופי' דקרא' הכי וכו'.